

János meg Veres vitéz

Akár hiszitek, akár se, jártomban-keltemben megismerkedtem egy olyan szegény emberrel, akinek három fia volt, osztán a kisebbiket Jánosnak hívták. Tán nem hiszitek?

Na csak, hogy olyan szegények voltak, hát egyszer azt mondja ez a János legény az apjának:

– Hallja kend, édesapám?

– Hallom, fiam, csak monddad.

– Azt akarom mondani, hogy az én bőrömet már lassacskán kikezdi az oldalbordám. Úgy gondoltam, nem lesz ez jó, mert hogy a gúnyám is feslett, meglátják a csontomat. Az emberek megijednek tőlem, a kutya meg utánam szaladnak, azt hiszik, őket csalogatom. Hanem hát, tudja mit, édesapám? Én elmegyek szerencsét próbálni. Ha sikerül, egy kis húst talán szedek magamra.

– Jól gondolkozol, fiam – mondja a szegény ember. – Én nem szegem kedvedet: próba, szerencse! Süssél neki, anyjok, egy tepszi pogácsát.

Úgy is lett. A szegény asszony süttött egy tepszi pogácsát, beleborította a szeredásba, avval a fia nyakába akasztotta.

– Eredj, kedves fiam, járjál jó szerencsével!

Apjától, anyjától meg a két bátyjától búcsút vett János, osztán elindult a tarisznya pogácsával. Ment, mendegélt. Egyik falut a másik után rakta a háta mögé. Mert egyikből se nézte ki, hogy ott lakna az ő szerencséje.

Ki tudná, hány vármegye határát járta már be, mikor valamelyik pusztaszélén egy farkasfogó örves komondor szegődött utána. Úgy történt ez, hogy egyszer amint eszegetett az út széli árokparton csücsülve, hát odasompolygott elébe ez a nagy, fehér kutya. Megállt, keservesen nézett rá meg a pogácsára, a farkát meg csóválta barátságosan. János meg odahajított neki egy pogácsát. Attól fogva nem maradt el a nyomából. „Hadd jöjjön – gondolta a fiú –, ki tudja, mikor veszem hasznát.” Igaz, hogy így hamarabb elfogyott a pogácsa, de hát isten neki!...

Hosszú vándorlás után másodmagával érkezett be János egy szép nagy városba. De mivel éppen alkonyodott, úgy gondolta, hogy meghál valamelyik szélső házban, majd reggel megy fel a főutcára meg a piactérre.

Kiszemelte a legkisebbik házat, bekopogtatott. Egy szegény öregasszony nyitott ajtót, az lakott ott egyedül.

– Szerencsés jó estét kívánok, öreganyám! – köszönt János. – Ha nem lennék alkalmatlan, adjék szállást éjszakára! Szegény vándor vagyok. A kutyám is meghalna itt, kívül a küszöbön.

– Jól van, fiam – mondja az öregasszony –, meghálhatsz a házamban, a kutyád is a küszöbön.

Úgy is lett. Az öregasszony szívesen látta Jánost, vacsorát készített neki, még a kutyának is hajított ki kenyeret, ételhulladékot. Jólesett a fiúnak a gondoskodás, csak az nem ment ki a fejéből, hogy víz mért nincs az asztalon. Eszébe jutott, hogy azt szokták mondani, az ördög bánik úgy a fiával, hogy enni ad, de meg nem itatja. Mikor osztán kért egy ital vizet, azt mondja neki az öregasszony nagy szomorán:

– Jaj, kedves fiam, azt nem adhatok! Nincs nekünk ivóvizünk, kedves. Sokszor a szánk padlásához ragad a nyelvünk a szomjúság miatt. A város kútját elfoglalta egy hétfejű sárkány, osztán csak akkor enged meríteni, ha minden héten egy szűz leányt adnak neki. Sok jó vitéz meg akarta már ölni ezt a sárkányt, de az ölte meg őket! Most is van egy bátor jelentkező, a Veres vitéz, ha az éjjel nem tudja megölni a sárkányt, akkor holnap a király lányán a sor. Kedves fiam, van itt sok szomorúság!

Nagy szeget ütött ez a történet a János fejébe! Hiába vetett neki jó puha ágyat az öregasszony, nem tudott elaludni. Végtére gondolt egyet, ő bizony nem hánykolódik, rugdossa tovább az ágybelit. Szép csendesen felkelt, csizmát húzott, vállára vetette a szűrét, és kiment az udvarra. Szép holdvilág volt. Gondolta, ő bizony elmegy, megnézi a Veres vitéz meg a sárkány vívását. Mentében észrevette a szénaboglyában a kazalvágót, kirántotta, osztán elvitte magával. Ne legyen üres kézzel.

Éppen jókor érkezett a tetthelyre. Éjfél volt, a Veres vitéz már ott állt a kút mellett. De mikor meglátta a sárkány hét fejét, amint a kútból ágaskodott felfele, meg a hét tűzokádó száját, úgy megijedt, hogy menten szaladásnak eredt. Evvel persze biztosan nem mentette volna meg az életét, mert ha János ott nincs, a sárkány utolérte volna. De János elébe állt. Akkor osztán annak fordult, mérgesen fújta rá a kénköves tüzet. Igen ám, de Jánosnak segítsége is volt! Mikor a sárkány legmagasabbra ágaskodott, az örves komondor hátulról mérgesen a farkába ragadt. Amint hátra akart kapni a kutyához, János időt nyert, a kazalvágóval felnyisszantotta a hasát. Holtan terült szét a sárkány.

A Veres vitéz ezt már messziről nézte, osztán látván az esetet, peckesen,

sarkantyúpengéssel ment a királyi palotába, jelenteni, hogy megölte a sárkányt.

Elballagott János is, hírt adni az öregasszonynak, hogy mehet már vízért, megölte a sárkányt.

– Hej, kedves fiam – azt mondja az öregasszony –, ne érd be ennyivel. Mihamar eredj a király elébe, mert a királykisasszony keze meg roppant nagy jutalom van kitűzve annak, aki a sárkányt elpusztítja!

Az öregasszony addig rágta a János fülét, míg ő maga is belátta, hogy itt a szerencse, nem szabad elszalasztani. Szépen kivikszolta a csizmáját, megmosakodott, szépen megfésülködött, kezébe fogta a sárkányvéres kazalvágót, osztán elment a királyi palotába. Előbb még nem akarták beengedni, pedig éppen fogtomra érkezett: akkor tartották az esküvő előtti lakomát.

– Mit keres itt az a tubagatyás siheder? – kérdi a főajtónálló mester a strázsáktól.

– Nem voltam én vasban akkor se, mikor a sárkányt megöltem – mondja rá János.

– Hogyhogy?

– Úgy, hogy evvel a kazalvágóval ontottam ki az életét. Ihol e, rászáradt a sárkányvér!

Na, ez már nem szófia beszéd! A főajtónálló mester előhívatta a király tudósát, nézze meg, hogy csakugyan sárkányvér van-e a pengén.

– Ez csakugyan sárkányvér – mondja a tudós –, mégpedig hétfejű sárkánynak a vére.

Erre a király elé vezették Jánost, hogy ott dőljön el, mi igaz, mi nem ebben a dologban.

Ott ültek az asztalnál, a lakoma mellett. Veres vitéz volt legnagyobb becsben, hét párna tetejében begyeskedett nagy kevélyen, a szomorú királykisasszony mellett. De mikor belépett János, kiesett a szájából a falat, feneke alól meg a hét párna, osztán lecsúszott az asztal alá. Alig bírták onnan kihúzni, hogy mutassa a kardját, véres-e. Azért volt erre kíváncsi maga az öreg király is, mert ahogy János előadta a sárkány megöletésének történetét, olyan igaznak találta mindenki, hogy már csak a Veres vitéz kardjának a megvizsgálása hiányzott. Látják osztán, hogy azon módon van az, ahogyan a gyárból kikerült.

Erre osztán a Veres vitézt kiebrudalták a palotából. Jánost pedig a királykisasszony mellé ültették. Megölelték, megcsókolták egymást.

– Éreztem én, mihelyt megpillantottalak, hogy te vagy az én megszabadítóm – mondja Jánosnak a királykisasszony. – Halálom órájáig a tiéd vagyok!

Boldog volt János, mikor szép ruhába öltözködve elmentek az esküvőre. De nem feledkezett meg szüleiről, testvéreiről meg a neki szállást adó öregasszonyról se. A palotájába költöztette őket, osztán máig is ott élnek együtt, ha meg nem haltak.

Itt a mesémnek a vége,
Ha elhiszed, szaladj véle!

